

MENYS DESIGUALS, MÉS LLIURES

MEMÒRIA 2021 i +

LLIURES | de pobresa,
exclusió
i de desigualtats

SERÀ DIFÍCIL SORTIR-NOS-EN (PERÒ MÉS DIFÍCIL SERÀ NO FER-HO)

**"Una esperança, però, que es posi a fer feina, que sàpiga viure el dia a dia, que miri de fer amb els altres el treball de la justícia i de l'alliberament",
Pere Casaldàliga**

El Projecte Lliures va néixer enmig de l'hivern del 2015, quan ja estàvem en un lloc pitjor i les conseqüències de la crisi financera del 2008 deixaven una fonda escletxa social. El túnel era llarg, no fer res no era cap opció i **tots els indicadors ens revelaven una desigualtat estructural, cronificada i empitjorada. En aquell context, tres entitats d'àmbits molt distints ens trobàvem per provar de capgirar-ho.**

Malauradament, **els motius que adduïem i les raons que ens emparaven aleshores s'han anat agreujant any rere any, fins a arribar a configurar-nos com una de les societats més desiguals d'Europa.** Encara no havíem sortit d'una crisi i, plovent sobre mullat, va arribar la pandèmia. Crisi rere crisi –avui una guerra a Europa, una inflació desbocada i un hivern incert–, **la idea d'un sol poble s'ha anat esquerdant i, com a conseqüència de les desigualtats que patim, en som tres: integrat, precari i exclòs.** Aquí i arreu, el cràter de la desigualtat és un detonador que corca la democràcia, hipoteca el present i enfosqueix tot futur. Per això volem ser part de la solució i no del problema.

Avui, ara i aquí, de les paraules als fets, durant els darrers cinc anys i arreu del territori, Lliures és sobretot un obrador, un ateneu, un menjador, una escola, un taller de català o una cooperativa. Una casa feminista de dones migrants a l'Eixample, un rebost solidari a Osona, un sostre per a dones sense llar a Nou Barris, un ateneu cultural i divers a Salt, una escola comunitària d'adults a Sants, una xarxa d'acompanyament a la gent gran a Ciutat Meridiana, un camp d'oliveres d'inserció sociolaboral a les Terres de l'Ebre.

És impossible fins que deixa de ser-ho, diu la dita. Set anys després del que només era una idea, **el Projecte Lliures –on estan implicades més de tres mil persones– és avui una xarxa social estable i permanent, sòlida i sostinguda, autònoma i dinàmica, en la llarga lluita compartida per l'erradicació de les desigualtats socials.** La pràctica quotidiana d'una solidaritat incondicional i horitzontal, basada en el suport mutu, l'autoorganització i la comunitat com a espai de transformació social. Som conscients que un país mai no serà lliure si no ho és la seva gent. Sabem que no serà fàcil sortir-nos-en, però serà molt més difícil no fer-ho.

TERESA CRESPO, per ECAS

XAVIER ANTICH, per Òmnium Cultural

ANNA LÓPEZ, per Coop57

Setembre 2022

COM ENS ORGANITZEM?

Lliures compta amb quatre òrgans de **treball** formats per persones voluntàries de les tres entitats impulsores del projecte, així com d'altres adherides, que treballen de forma col·legiada i en xarxa tant en la governança interna com en la coordinació.

Aquests són:

- **Comitè de Coordinació (CO)**
- **Grup d'Avaluació Social (GAS)**
- **Grup d'Avaluació Econòmica (GAE)**
- **Àgora Lliures**

A més, es compta amb un equip tècnic aportat per les tres impulsores amb col·laboracions externes, sempre dins de l'Economia Social i Solidària.

COMITÈ DE COORDINACIÓ (CO)

XAVIER ANTICH.

President d'Òmnium Cultural.

FERRAN BUSQUETS.

Vocal de Pobresa d'ECAS, director d'Arrels Fundació i vocal del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya.

TERESA CRESPO.

Membre de la vocalia de Pobresa d'ECAS, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social de Barcelona i membre de la plataforma Pobresa Zero i Justícia Global.

DAVID FERNÁNDEZ.

Treballador de Coop57, membre de la junta directiva d'Òmnium Cultural, periodista i activista social.

IOLANDA FRESNILLO.

Membre de la junta directiva d'Òmnium Cultural, sociòloga investigadora i consultora sobre deute, desenvolupament, finances responsables i polítiques públiques.

ANNA LÓPEZ.

Membre del Patronat de la Fundació Coop57.

ALBA VENDRELL.

Cap de l'Àrea de Cohesió Social d'Òmnium Cultural.

SIRA VILARDELL.

Vicepresidenta i vocal de Gènere d'ECAS, directora de la Fundació Surt i vicepresidenta de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya.

UN SOL POBLE (QUE JA SÓN TRES)

Les dades de pobresa, exclusió i desigualtat a Catalunya presenten **un país segregat** en tres terços, més polaritzat i desigual:

RISC D'EXCLUSIÓ SOCIAL

- **INFANTS (< 16 ANYS)**

32,6%

- **GENT GRAN (> 65 ANYS)**

19,1%

- **MIGRANTS**

51,7%

- **ATURATS**

62%

- **DONES**

27,2%

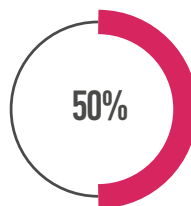
Font: EINSFOESSA 2018 i 2021.

29%

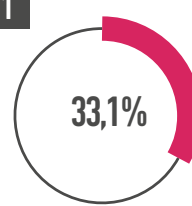
2.258.000 PERSONES
EN RISC D'EXCLUSIÓ A CATALUNYA

INTEGRACIÓ

2018

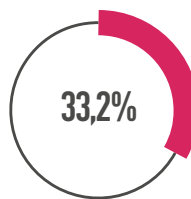

2021

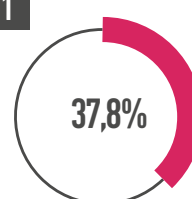

PRECARIETAT

2018

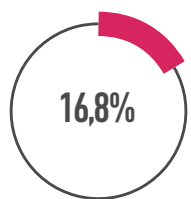

2021

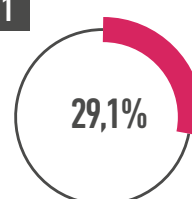

EXCLUSIÓ

2018

2021

248.000

LLARS AMB TOTS ELS MEMBRES DE
LA FAMÍLIA A L'ATUR

584.000

LLARS AMB DESPESES EXCESSIVES
EN HABITATGE

396.000

LLARS ON EL SUSTENTADOR
PRINCIPAL PATEIX UNA
INESTABILITAT LABORAL GREU

400.000

PERSONES EN SITUACIÓ DE POBRESA
ENERGÈTICA

59.000

PERSONES SENSE UNA LLAR DIGNA

268.000

PERSONES HAN PASSAT GANA
HABITUALMENT EN ELS ÚLTIMS DEU ANYS

QUÈ ÉS EL PROJECTE LLIURES?

Una xarxa estable de solidaritat permanent en les lluites compartides contra la pobresa, l'exclusió social i les desigualtats. Opera com un fons socioeconòmic –nodrit d'aportacions solidàries de persones– que aporta suport financer, acompanyament tècnic i enxarxament comunitari.

ALGUNS CONCEPTES CLAU

POBRESA:

Llars amb ingressos anuals inferiors al 40% de la mitjana.

EXCLUSIÓ SOCIAL:

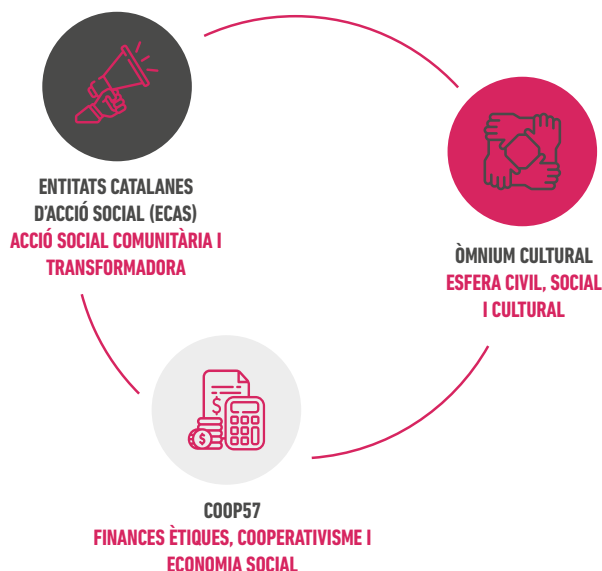
Situació d'impediment de participar de la vida social, econòmica i cultural per falta de recursos bàsics.

RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ:

Situació de manca d'una xarxa social solvent que pugui sostenir la persona en cas de caure en la pobresa i l'exclusió.

COM HI FEM FRONT?

BARRI A BARRI, PROJECTE A PROJECTE

- **Enxarxament:**
Promovem una acció coordinada entre iniciatives diverses perquè entenem que totes les vulnerabilitats són expressions de la mateixa desigualtat.
- **Suport mutu:**
Apostem per cobrir les necessitats des de l'horitzontalitat i la participació de forma cooperativa i solidària.
- **Autoorganització:**
Les mateixes persones afectades per una situació de vulnerabilitat són les que s'organitzen per fer-hi front de forma col·lectiva.
- **Perspectiva comunitària:**
Contextualitzar els problemes, les necessitats i les oportunitats de millora de les persones en la realitat del territori.
- **Emancipació social:**
L'objectiu dels col·lectius organitzats en els diversos projectes és assolir els seus drets econòmics, socials i polítics.

1A CONVOCATÒRIA (2017)

MUJERES PA'LANTE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT, BARCELONÈS — 37.500 €

Una cooperativa de dones migrades per dignificar les seves condicions laborals.

ATENEU COMA CROS SALT, GIRONÈS — 17.968 €

Un equipament cultural autogestionat per a la transformació social.

LOLA NO ESTÀS SOLA BARCELONA, BARCELONÈS — 15.000 €

Acompanyament de dones sense llar en la represa de l'autonomia.

ESCUDELLA SOLIDÀRIA GIRONA, GIRONÈS — 9.500 €

Activitats formatives i de lleure per promoure la interculturalitat i la cohesió social.

2A CONVOCATÒRIA (2020)

TOP MANTA SINDICAT POPULAR DE VENEDORS AMBULANTS DE BARCELONA | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 19.800 €

Una marca de roba per a la dignificació laboral i social de les persones migrants.

LLARS DEL SEMINARI FUNDACIÓ ENTRE TOTS I PER AL BÉ DE TOTHOM | **LLEIDA, EL SEGRIÀ** — 18.500 €

Habitatges socials temporals per acompanyar famílies vulnerables en la represa de l'autonomia.

CASA FEMINISTA AUTOGESTIONADA MUJERES MIGRANTES DIVERSAS | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 18.000 €

Una residència temporal per a treballadores de la llar i les cures.

CONTRA LA SOLEDAT, UN SOL A CASA SER BARRI, SCCL. | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 18.000 €

Acompanyament emocional entre veïnes que crea llocs de treball estables i dignes.

LLARS COOPERATIVES PER A JOVENT EXTUTELAT SOSTRE CÍVIC I PUNT DE REFERÈNCIA | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 18.000 €

Una aliança entre entitats per promoure la inclusió social i el dret a l'habitatge.

ESPai MÓN BANYOLES MÓN BANYOLES | **BANYOLES, EL PLA DE L'ESTANY** — 18.000 €

Un restaurant cooperatiu impulsat per dones banyolines d'orígens diversos.

XARXA D'ESTRUCTURES POPULARS I COMUNITÀRIES DE MANRESA **MANRESA, BAGES** — 15.000 €

Participació, suport mutu i empoderament popular per a l'emancipació.

ENFILANT EL FUTUR LA TROCA | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 15.000 €

Una escola comunitària de formació permanent per fer front a l'exclusió social.

MÉS FEINA, MENYS UBERITZACIÓ MENSAKAS, SCCL | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 10.500 €

Cooperativa de delivery responsable en bicicleta com a alternativa a la precarització.

3A CONVOCATÒRIA (2021)

COOPERATIVA MICAELA COL·LECTIU MICAELA | **MARESME** — 20.816 €

Projecte d'autoocupació del col·lectiu de dones migrants treballadores de la llar i de les cures.

DRETS ENERGÈTICS EN MANS DE LA INFÀNCIA ASS. CATALANA D'ENGINYERIA SENSE FRONTERES | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 17.816 €

Apoderament dels infants en situació de pobresa energètica amb la seva participació activa.

CONSOLIDEM LES ESTRUCTURES POPULARS DEL BAIX MARESME XARXA D'ESTRUCTURES POPULARS DEL BAIX MARESME I

MARESME — 16.816 € Una aliança d'iniciatives per respondre col·lectivament a les necessitats veïnals.

COMUNITATS ALIMENTÀRIES XARXA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA DE L'HOSPITALET I **L'HOSPITALET DE LLOBREGAT, BARCELONÈS** — 16.816 €

Acció comunitària pel dret a l'alimentació amb el sector agroecològic i de proximitat.

L'OSADA DE METZINERES XARXA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA DE L'HOSPITALET I **BARCELONA, BARCELONÈS** — 16.816 €

Incorporació laboral de dones i persones no binàries en múltiples situacions de vulnerabilitat.

OBRINT PORTES **LLEIDA, EL SEGRIÀ** — 15.816 €

Accés a un habitatge digne per a joves a través de la masoveria urbana.

RECUPEREM EL REBOST I L'ARMARI ASSOCIACIÓ CASAL CLARET I **VIC, OSONA** — 15.101 €

Gastronomia i costura: oportunitats formatives i laborals per a dones migrants.

4A CONVOCATÒRIA (2022)

OBRADOR MANCOMUNAT DE SANTS COOPERATIVA ABARKA | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 22.800 €

Una infraestructura gastronòmica per ocupar persones migrants i fer créixer les aliances de l'ESS.

XARXA DE DONES COSIDORES | **BARCELONA, BARCELONÈS** — 22.800 €

Deu grups de costura arrelats als barris s'autoocupen posant les persones al centre.

#ACTFEM PLÀUDITE TEATRE | **L'HOSPITALET DE LLOBREGAT, BARCELONÈS** — 20.000 €

Arts escèniques per fer front a l'abandonament escolar de les noies per qüestions de gènere i ètnia.

SUPERCOOPERA | **SABADELL, VALLÈS OCCIDENTAL** — 18.700 €

Un supermercat cooperatiu per garantir el dret a l'alimentació saludable.

TALLER VIVENCIAL DE CATALÀ PER A PERSONES ADULTES ATENEU POPULAR SA FERA FEROTGE | **BLANES, LA SELVA** — 17.600 €

Inclusió social de les veïnes que queden al marge amb un espai lingüístic enfocat des de les cures.

ESCOLA POPULAR BALÀFIA | **LLEIDA, EL SEGRIÀ** — 9.500 €

Un projecte assembleari d'educació i lleure que crea vincles i estructures populars.

COOPERATIVA TERRAM | **LA SÈNIA, MONTSIÀ** — 8.600 €

Una solució conjunta a l'abandonament de terres i a l'exclusió provocada per l'atur.

1A TROBADA DE PROJECTES (SETEMBRE DE 2021)

Si ens volen soles, ens trobaran juntes. La tardor passada, **40 persones dels diferents projectes de totes les convocatòries i de l'equip de Lliures es trobaven a Manresa** per debatre i compartir coneixements, experiències i necessitats.

La jornada va constatar:

- **La potència del vincle social comunitari** derivada de mantenir un paper actiu en la xarxa de Lliures per generar aliances i complicitats
- **La força de la reproductibilitat.** Projectes que n'inspiren d'altres per imaginar noves possibilitats a partir d'experiències que, en altres parts del territori, connecten amb les mateixes desigualtats.

LLIURES EN XIFRES

A QUÈ PLANTEN CARA ELS PROJECTES?

27
PROJECTES

18	POBRESA CRONIFICADA I EXCLUSIÓ AGREUJADA PER L'ATUR
3	INFANTS I JOVES EN SITUACIÓ DE VULNERABILITAT I RISC D'EXCLUSIÓ SOCIAL
4	MANCA D'UNA LLAR DIGNA
2	EMERGÈNCIA ALIMENTÀRIA I DE NECESSITATS BÀSIQUES

El **33%** dels projectes fan front a la feminització de la pobresa

i el **37%** treballen pels drets de les persones migrades

UNA XARXA QUE S'ESTÉN ARREU DEL TERRITORI

- Salt
- Banyoles
- Girona
- Blanes
- Vic
- Manresa
- Lleida
- Sabadell
- L'Hospitalet de Llobregat
- Baix Maresme (Premià de Mar, Vilassar de Mar, Vilassar de Dalt i el Masnou)
- Mataró
- Barcelona
- La Sénia

13
MUNICIPIS

L'AIGUA CLARA: ELS COMPTES

DES DEL 2017

+4.000 €
PERSONES DONANTS

+470.000 €
REPARTITS EN 27 INICIATIVES SOCIALS

80.000 €
2017-2019

150.000 €
2020

120.000 €
2021

120.000 €
2022

EXERCICI 2021

INGRESSOS
202.084 €

171.000 €
DESTINATS A PROJECTES

DONANTS:

2.610 PERSONES
PUNTUALS

501 PERSONES
PERIÒDICS

148,11 €
APORTACIÓ MITJANA

GENER-JUNY 2022

APORTACIONS
1.157

APORTACIÓ MITJANA
142,99 €

RECOLLITS
45.733 €

77.238 € DOTACIÓ PROVISIONAL
PER A LA CONVOCATÒRIA
DE PROJECTES DEL 2023

Autonomia i autogestió. Les despeses de funcionament, coordinació i enxarxament del projecte són assumides íntegrament per les tres entitats que formen el Projecte Lliures. Treballem amb proveïdors i entitats de l'economia social i solidària catalana.

La gestió econòmica es realitza des de la Fundació Coop57.

“He deixat d’acceptar les coses que no puc canviar...
Estic canviant les coses que no puc acceptar”

Angela Davis

LLIBRES! | de pobresa,
exclusió
i de desigualtats

IMPLICA'T ENXARXA'T COL-LABORA

Pots fer la teva aportació econòmica i solidària a
projectelliures.cat

[@projectelliures](https://www.instagram.com/projectelliures)

[/projectelliures](https://www.facebook.com/projectelliures)

[@projectelliures](https://www.twitter.com/projectelliures)